

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/54167>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Redactionele signalen

53

Tempus fugit. Het is alweer een jaar geleden dat de Franse en Nederlandse bevolking om hen moverende motieven aangaven dat de ratificatierace ingezet na de ondertekening van het 2004-Verdrag tot vaststelling tot een Grondwet voor Europa maar beter niet tot het einde kon worden gelopen. Een kreupel paard is geen fraai gezicht. Een waardevol paard koudweg afmaken evenmin. Na enig geharrewar leek het de eigenaars een bijzonder goede gedachte de race gedurende een jaar of wat stil te leggen. Na afloop van deze reflectieperiode, zou dan wel blijken of van het telepatisch-aandachtig bekijken van het nobele dier ook enige miraculeus-genezende werking was uitgegaan.

Eind april werd een eerste keer gekeken hoe de zaken intussen stonden. Erg hoopgevend waren de besluiten van het Commissie-seminarie over de toekomst van de EU niet; 'Barroso zal de staatshoofden en regeringsleiders in juni het besluit voorleggen dat er onvoldoende consensus is over de toekomst van de Unie. En dat de zaken rond de Europese Grondwet beter niet geforceerd worden' (DS 29-30/4, 1/5/2006). Le fond de l'air était frais. En avril, n'ôtez pas un fil.

En mai, fais ce qu'il te plaît. Een aantal 'vooraanstaande Nederlanders die vorig jaar nog voorstander waren van de Europese Grondwet, vinden nu dat deze drastisch moet worden herschreven. Geert Mak bepleit "allereerst en bovenal een krachtige impuls om te komen tot een nieuw Verdrag van Rome" dat past bij een "werkelijke democratische Unie". Bisschop Van Luyn, tevens president van Comece, de Raad van de Bisschoppenconferenties van de EU wil dat een nieuwe Conventie bijeen wordt geroepen om de constitutionele, sociale en waarden-crisis aan te pakken. De CNV'er Paas bepleit het "echt en grondig" voeren van een debat "over wat voor soort EU we willen zijn". Ook Cool Politics, een nationaal en Europees opererend jongeren-netwerk, vindt dat eerst de Europese relaties fundamenteel doordacht moeten worden voordat een nieuw Verdrag wordt voorbereid. Bekende Nederlanders die al langer bekend staan als critici van de Europese eenwording, willen nog een stap verder gaan. Opiniëpeiler Maurice de Hond stelt voor dat Nederlandse burgers eerst de gelegenheid krijgen om op een rij te zetten wat in het algemeen "de beste manier is om met andere landen samen te werken" (NRC 6-7/5/2006, naar aanleiding van de interactieve NRC-webstek *We the People*; <http://wethepeople.nrc.nl>). Dat de 'reflectieperiode', die al zo'n maand of elf aan de gang is, precies voor dit soort bevindingen en acties bedoeld was, is deze vooraanstaande bekende lieden klaarblijkelijk volkomen ontgaan. 'Een jaar is verloren gegaan' (Ben Knapen, NRC 17/5/2006), ook nu blijkt dat 'maar liefst'

97 467 personen de enquête invulden op nederland-ineuropa.nl (NRC 20-21/5/2006; www.minbuza.nl).

Anderzijds lijkt het er intussen sterk op dat – hoewel de formele beslissing pas valt tijdens de Europese top van 15 en 16 juni – nu al vrijwel zeker is dat de reflectieperiode minstens nog een jaar zal duren. De 'beste manier om de gestrande Europese Grondwet nog enigszins te redden is er voorlopig niet over te praten' (NRC 10/5/2006). De 'politieke leiders waren al bang van het volk, ze zijn het nu ook van Europa' (Ben Knapen, NRC 17/5/2006). Van het 2005-uitstel komt dus 2006-uitstel. We zullen wel zien, in 2007, 2008 of 2009. Later.

Intussen pleitte Barroso er in de marge van de presentatie van de Commissie's *Agenda voor de Burgers*, ter afsluiting van de [eerste] reflectieperiode, voor 'dat de staatshoofden en regeringsleiders volgend jaar, naar aanleiding van de 50e verjaardag van het [eerste] Verdrag van Rome, "een plechtige verklaring ondertekenen die moet dienen als basis voor de beslissingen over toekomstige hervorming van de instellingen"' (DS 6-7/5/2006). Een tweede Verdrag van Rome (2004) dat door toedoen van (een aantal van) de lidstaten niet in werking raakt? Mooie benen of niet, het paard is dood. Geen nood, dan maar een tweede Verklaring van Messina, 52 jaar na de eerste. Toch? Anders dan de sociaal-democratische EP-fractie-leider Martin Schultz commissaris Wallström op 16 mei voor de voeten wierp, geeft de Commissie daarmee echter géén 'fataal signaal'. Het is niet zo dat 'meer dan gelijk wie de Commissievoorzitter [moet] vechten voor de grondwet' (DS 17/5/2006). Dat moeten de lidstaten doen. *We the people. We the member states.* De 'Europese impasse is het resultaat van verwende kiezers en lafhartige politici'. (Helen Mees, NRC 19/5/2006). Nationale wolfsijzers en schietgeweren zijn niet de dingen die niet overgaan. 'Het wordt tijd, dat de Nederlandse politieke klasse het referendumtrauma achter zich laat en kijkt waaraan het Europa van de 25 nu behoefte heeft' (Drs. E.P. Wellenstein, NRC 19/5/2006). De versterking van 'de positie van de minister-president binnen het kabinet', lijkt een goede aanzet daartoe. Daarmee is een dubbele doelstelling: 'te zorgen dat de Nederlandse premier een betere positie heeft in vergaderingen van Europese staats- en regeringsleiders én ervoor te zorgen dat de Europese politiek een grotere plaats krijgt in de Nederlandse politieke besluitvorming' (staatssecretaris Europese zaken Nicolaï, NRC 24/5/2006), in belangrijke mate institutioneel verankerd. Dat het ministerie van Algemene zaken (van de premier) het vooralsnog zonder 'staatssecretaris of minister van Europese Zaken' moet blijven stellen, lijkt veeleer een gemiste kans. Een volgende keer meer en beter. Zo gaat dat.

A.M. Van den Bossche